

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. III. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

& per consequens sola diversitas specifica, nullaque individuum pluralitas intra eandem speciem. Unde D. Thomas caput 93. citatum libri 2. contra Gentes sic concludit: *Substantia separate sunt perfectiores, quam corpora celestia: sed in corporibus celestibus, propter eorum perfectionem, non invenitur nisi unum individuum unius speciei; tum quia unumquodque eorum constat ex tota materia sua speciei; tum etiam quia in uno individuo est perfecte virtus speciei, ad complendum illud in universo, ad quod sua species ordinatur; sicut precipue patet in Sole & Luna: multo igitur magis in substantiis separatis non invenitur nisi unum individuum in una specie.*

50 Dices: Stellæ sunt corpora celestia: At illæ non differunt specie inter se, nec à cælo in quo existunt: Ergo falsum est id quod ait D. Thomas, quod scilicet, in corporibus celestibus, propter eorum perfectionem, non invenitur nisi unum individuum unius speciei.

Respondeo concessâ Majori, negando Minorem: cum enim, juxta probabiliorē sententiam, stellæ non sint continuæ, sed tantum contiguæ cum cælo, specie inter se, & à cælo in quo sunt, distinguuntur; sicut omnes cæli distinguuntur specie ab invicē, ut docet D. Thomas loco citato, & in questione de spirit. creat. art. 8. Ad do in alia etiam opinione, quæ docet stellas esse non solum contiguas cum cælo in quo sunt, sed etiam continuas, & partes crassiores illius, dicitur D. Thomæ verificari: nam juxta hanc sententiam stellæ non constituunt individuum, totaliter & adæquatè à cælo distinctam, sed sunt idem individuum cum cælo in quo existunt; sicut diversæ partes corporis humani, unicum cum illo individuum totale constituunt.

S. III.

Solvuntur objectiones.

51 Contra istam conclusionem objiciunt in primis Adversarij quædam SS. Patrum testimonia, quibus videntur docere Angelos esse ejusdem naturæ & speciei. Athanasius enim qu. 8. ad Antiochum docet, quod eadem est essentia Angelorum, sicut una est essentia hominum. Et Anselmus lib. 2. Cor Deus homo cap. 21. Omnes Angeli (inquit) sunt unius naturæ. Idem docet Basilus lib. 3. contra Eunomium.

52 Sed faciliè respondetur, illos SS. Patres, nomine essentia, naturæ, vel speciei, intelligere speciem subalternam, & essentiam genericè communem, nempe gradum intellectualitatis completæ, in quo omnes Angeli univoce conveniunt. Vel etiam dici potest cum S. Thoma questione citatâ de spirit. creat. art. 8. ad 1. eos loqui de Angelis, non secundum quod considerantur in esse naturali, sed prout ordinantur ad beatitudinem: nam sic omnes Angeli sunt ejusdem rationis: quia omnes nati sunt uno modo pervenire ad beatitudinem, vel ab ea deficere, scilicet immobiliter & irreparabiliter, statimque post primam electionem. Ad hæc testimonia militare contra Adversariorum sententiam, & ab illis exponi debere: licet enim illi negent omnes Angelos esse specie diversos, existimant tamen in natura Angelica dari aliquam diversitatem specificam: cum tamen SS. Patres relati dicant omnes Angelos esse unius essentia & naturæ.

53 Objicies secundò: omnes animæ rationales sunt ejusdem speciei: Ergo & omnes Angeli. Consequenter videtur bona ex paritate rationis: sicut enim animæ rationales in gradu ratio-

nalitatis, ita & omnes Angeli in gradu puræ intellectualitatis conveniunt.

Sed nego consequentiam & paritatem: duplex enim reperitur ratio discriminis. Prima est, quia inter latitudinem animæ rationalis non potest esse magis & minus, eò quod omnes intelligant per eandem speciem, nempe per species à sensibus acceptas, & à phantasmatibus abstractas: At verò intra gradum naturæ puræ intellectualis, sunt diversi modi intelligendi per species magis aut minus universales, ut infra patebit. Secunda differentia est, quia anima rationalis individuatur per ordinem ad materiam, quod non potest convenire Angelo, cum sit substantia intellectualis completa, nullum dicens ordinem ad materiam.

Objicies tertio: Sicut inferiora elementa sunt ornata plantis & animalibus, & cælum sidereum stellis: ita etiam cælum Empyreum ornatum est Angelis: Sed in plantis & animalibus conveniuntur multa ejusdem speciei, similiter etiam videtur quod omnes stellæ sint unius speciei, quia communicant in una forma nobilissima, quæ est lux: Ergo videtur pari ratione, quod vel omnes Angeli, vel aliqui conveniant in una specie.

Respondeo cum D. Thoma loco citato de spirit. creat. in resp. ad 12. quod ornamenta terræ & aquæ, quia corruptibilia sunt, & ad infimum universi partem pertinent, in qua reperitur ordo per accidens, admixtus ordini per se, id eò requirunt multitudinem individuum in eadem specie: sicut vera ornamenta cæli Empyreici, aut sidereis; quia illa incorruptibilia sunt, & ad mediam & supremam universi partem, quæ utilitè ostendimus caret ordine per accidens, pertinent. Unde falsum est, quod omnes stellæ sint ejusdem speciei, imò omnes specie inter se differunt, sicut Luna & Sol. Nec obstat quod illæ in eadem lucis forma communicent: lux enim, ut ibidem ait S. Doctor, non est forma substantialis earum, cum sit qualitas per se sensibilis; quod de nulla forma substantiali dici potest. Addit etiam non esse lucem ejusdem rationis in omnibus stellis, aut corporibus celestibus: Quod patet inquit ex eo quod diversorum corporum superiorum radij diversi habent effectus.

Objicies quartò: Inter Angelos est perfecta amicitia & societas: Sed ad perfectionem amicitia & dilectionis, requiritur similitudo in natura, juxta illud Eccles. 13. Omne animal diligit sui simile: item perfecta societas & consortium non potest reperiri nisi inter supposita ejusdem naturæ; unde D. Thomas supra quæst. 31. art. 3. ad 1. sic ait: *Licet Angeli & anime sanctæ semper sint cum Deo, tamen si non esset pluralitas personarum in Divinis, sequeretur quod Deus esset solus vel solitarius: quod enim tollitur solitudo per associationem aliquid quod est extraneæ naturæ: dicitur enim aliquis solus esse in horto, quamvis sint ibi multe plantæ & animalia.* Ergo inter Angelos reperitur similitudo in natura seu specie, & per consequens omnes non sunt diversæ speciei.

Respondeo ad perfectam amicitiam & societatem non requiri similitudinem in specie æterna, sed sufficere convenientiam in specie subalternâ, seu in gradu intellectualitatis, & in modo operandi. Nam charitas quæ Deum diligit, est vera amicitia cum Deo, & perfecta cum illo societas, juxta illud 1. Joan. 1. Societas nostra sit cum Patre, & Filio ejus Jesu Christo & tamen

& tamen Deus & creaturæ intellectuales distinguuntur pluraque specie, & ne quidem in genere conveniunt. Licet ergo omnes Angeli sint specie inter se diversi, quia tamen in gradu intellectualitatis, & in eodem modo operandi in ordine ad convitum politicum conveniunt, omnesque ad eundem finem beatitudinis ordinantur perfecta amicitia, politia, ac societas inter illos reperitur; & similiter inter animas beatas & Angelos, quaravis in omnium sententia, animas rationales ab Angelis specie differant. Adde D. Thomas loco citato de spirit. creat. in solut. ad 5. *Quod cum affectio sequatur cognitionem, quanto cognitio est universalior, tanto affectio eam sequens magis respicit commune bonum, & quanto cognitio est magis particularis, tanto affectio ipsam sequens, magis respicit privatum bonum; unde & in nobis privatum a dilecto, ex cognitione sensitiva oritur; dilectio vero communis & absoluti boni, ex cognitione intellectuali.* Quia ergo Angeli quando sunt alii, tunc tantum sententiam magis universalem, ut Dionysius dicit 12. cap. *Angelice hierarchie, idem eorum dilectio maxime respicit commune bonum. Magis ergo distinguuntur se invicem, si specie differant, quod magis pertinet ad perfectionem universalem, ut ostensum est, quam si in specie convenirent, quod pertinet ad bonum privatum unius speciei.*

Obijcies ultimò: Si in qualibet specie non essent plures Angeli, sequeretur quòd plures Angelorum species totaliter damnarentur, quòd divinae pietati repugnare videretur. Sed facile respondetur, quòd licet non est inconveniens, quòd tota aliqua species integrè beatificetur in quolibet Angelo beatitudinem obtinente: ita non debet reputari inconveniens, quòd tota aliqua species damnetur; recompensatur enim integra damnatio aliquarum specierum, integrè aliarum beatificatione.

§. IV.

Secunda conclusio stabilitur.

¶ Dico secundo, etiam de potentia Dei absoluta, non posse Angelos intra eandem speciem multiplicari,

Hæc conclusio est expressa sententia D. Thomae hic art. 4. ubi sic dicitur: *Quidam dixerunt quòd omnes Angeli sunt unius speciei. Sed hoc est impossibile: ea enim que conveniunt specie & differunt numero, conveniunt in forma, sed distinguuntur in materia: ergo Angeli non sunt compositi ex materia & forma, ut dictum est supra, sequitur quòd impossibile est esse duos Angelos unius speciei: sicut etiam impossibile est quòd essent plures albedines separate, aut plures humanitates, cum albedines non sint plures, nisi secundum quòd sunt in pluribus substantiis. Et infra capit. 7. art. 7. improbens sententiam Origenis, docentis Angelos, & animas humanas, esse unius speciei, dicit formaliter: *Non potest intelligi quòd aliqua forma separata sit nisi una unius speciei: quòd autem intelligi nequit, repugnat, & non potest de absoluta Dei potentia fieri.* Item in questione de spirit. creat. art. 8. ait: *Si Angelus est forma simplex, abstracta a materia, impossibile est eam fingere quòd sint plures Angeli unius speciei.* Quibus verbis hanc fundamentalem nostram conclusionem innuat rationem: *Repugnat quòd forma simplex, & a materia tam actu quam aptitudine separata, seu quæ nullum dicit ordinem ad materiam, solo numero multiplicetur: Sed talis est natura Angelica: Ergo repugnat illam intra eandem speciem solo numero multiplicari.* Minor patet ex dictis art. 1. major verò, quam*

A negant Adversarij, multipliciter ostenditur. Primo ex Aristotele 12. Metaph. cap. 8. text. 49. dicente: *Quæcumque numero sunt multa, ea materiam habent.*

Neque valet solutio Scoti, dicentis Philosophum nomine materiæ non intelligere materiam primam, sed hæc ceitatem: seu differentiam individualè; quæ quia se habet materialiter respectu essentia, materia totius appellari potest, ad distinctionem materiæ primæ, quæ materia partis dicitur, eò quòd una cum forma totum componat. Non valet, inquam, hæc responsio: tum quia Aristoteles ibi docet primum motorem esse incorporeum & spiritualem, & carere materia; ac subinde ibi loquitur de materia, ex cuius carentia Deus redditur spiritualis & incorporeus, quæque non est hæc ceitas, seu differentia individualis, sed materia prima, ut patet: tum etiam, quia ibi Philosophus probat primum motorem esse unicum numero, & non plures, ex eo quòd careat materia: si autem nomine materiæ hæc ceitatem, seu differentiam individualè intelligeret, nihil probaret: quia dici posset plures primos motores habere plures hæc ceitates, seu differentias individuales, quamvis materiæ careant, imò eus discursus esset omnino nugatorius, meraque petitio principij: sensus enim esset, idè primum motorem esse unum, & non plures, quia non habet plures hæc ceitates, seu differentias individuales: Sed hoc ipsum est probandù, quia de hoc est difficultas, quare scilicet non sint in Deo plures differentia individuales: Ergo peteret principium, & non probaret intentum. Ergo Philosophus ibi loquitur de materia prima, non verò de hæc ceitate, seu differentia individuali.

Secundò probatur Major exemplo quo utitur Divus Thomas hic articulo 4. scilicet albedinis, quæ si esset ab omni subiecto, tam actu, quam aptitudine, separata, repugnaret illi in plura individua dividi. *Cum albedines, inquit, non sint plures, nisi secundum quòd sunt in pluribus substantiis.*

Tertiò eadem Major ratione suadet. Illi formæ repugnat dividi in plura individua, cui repugnat diversimodè participari: Atqui formæ irreceptibili in materia & subiecto, repugnat diversimodè participari: Ergo & in plura individua dividi. Major est certa: cum enim omnia individua unius speciei a omni conveniant in perfectione intrinseca & essentiali suæ speciei, solumque differant in diversis modis substantialibus habendi eam, illi formæ repugnat habere plura individua, cui repugnat diversimodè haberi, sive participari à pluribus individuis. Minor verò probatur. Illi formæ repugnat diversimodè participari, cui repugnat limitato sive inadæquato modo communicari: Sed formæ irreceptibili in materia & subiecto, repugnat limitato modo communicari: Ergo diversimodè participari. Major est certa: ut enim aliqua forma diversimodè participetur, necesse est quòd modi, quibus participabilis est, sint finiti & limitati; alioquin non essent distincti & inæquales, subindeque falsum esset quòd forma diversimodè & inæqualiter participaretur. Minor verò probatur. Illi formæ repugnat inadæquato & limitato modo participari, cui repugnat illud omne à quo potest provenire quòd limitato modo participetur: cum enim unumquodque limitetur per suum oppositum, puta actus seu forma specifica per potentiam,